

Det nasjonale fakultetsmøtet for samfunnsvitenskapelige fag

Krav til kompetanse for professoropprykk – veiledende retningslinjer for bedømmelseskomiteer i samfunnsvitenskap

Utarbeidet av Det nasjonale fakultetsmøtet for samfunnsvitenskapelige fag desember 2007, med justeringer vedtatt i 23. april 2013.

Personlig opprykk til professor etter kompetanse er hjemlet i § 2-1 i Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger av 9.februar 2006.

Bakgrunn for justeringer i 2013

Fakultetsmøtets veiledende retningslinjer for vurdering av kompetanse for professoropprykk fra 2007 var knyttet til den nasjonale opprykksordningen som nå er avviklet. Søknader om opprykk behandles og avgjøres i dag ved den enkelte institusjon. Mange institusjoner har også utarbeidet egne veiledende retningslinjer for arbeidet.

Medlemmene i Det nasjonale fakultetsmøtet for samfunnsvitenskapelige fag legger fortsatt stor vekt på å tilstrebe at det stilles samme nasjonale kvalitetsstandard i forbindelse med søknader om professoropprykk. Det forventes derfor at de respektive institusjoner fortsatt legger fakultetsmøtets veiledende retningslinjer til grunn for sin behandling av opprykkssøknader.

De samfunnsvitenskapelige fagmiljøene er ulike i størrelse, fagområder og fagtradisjoner. Dette må det tas hensyn til. Det vil likevel ha stor verdi for det samfunnsvitenskapelige fagmiljøet i Norge at de nasjonale standardkravene til kvalitet, bredde og dybde holdes i hevd. Videre har det vist seg å være behov for felles forståelse av hvilke krav som må stilles til pedagogisk kompetanse.

Generelt

Forskriften legger den samme minimumsstandard til grunn for å tilkjenne professorkompetanse som ved søknad på stilling (§ 1-2). Forskjellen på kompetansekravene til professor og førsteamanuensis er ikke først og fremst forskjell i kravet til antall vitenskapelige publikasjoner, men også større krav til kvalitet og bredde, slik det er vanlig både etter nasjonal og internasjonal standard.

Bedømmelseskomiteene skal etter pkt (12) i § 2-1 ”legge kriteriene for ansettelse som professor i § 1-2 til grunn ved bedømmelsen”. Det vil for samfunnsvitenskapelig fag si at kravet for å bli professor er:

- Vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder
- Dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning

Vitenskapelig kompetanse

For professor kreves det betydelig vitenskapelig produksjon utover det som kreves til doktorgrad. Forskningen skal være av høy kvalitet og vise både bredde og dybde. Produksjonen skal reflektere en selvstendig forskningsprofil og vise evne til å ta opp nye problemstillinger. Vedvarende forskningsaktivitet er en forutsetning.

Følgende krav bør være oppfylt:

- *Omfang*: Hva som er en vitenskapelig produksjon av betydelig omfang må vurderes i forhold til faglige tradisjoner og konkret ut fra innholdet i arbeidene og den innsatsen som ligger bak. En veiledende norm kan være at den vitenskapelige produksjonen (doktorgraden medregnet) bør tilsvare 8-12 tidsskriftartikler av full lengde eller to til tre bøker av god kvalitet og med ulikt innhold. Søkeren må ha ytt vesentlige bidrag til alle arbeidene og hatt hovedansvaret for forskningsarbeidet og framstillingen i majoriteten (to tredeler) av arbeidene. Ved mer omfattende samforfatterskap kan kravet til antall arbeider settes høyere.
- *Kvalitet*: Resultatene skal være godt underbygd og klart uttrykt, slik det kreves for publisering i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter eller på anerkjente forlag for vitenskapelige bøker. Det legges vekt på om arbeidene har fått eller kan få betydning for fagutviklingen eller for praksis på området. Det legges også vekt på originalitet i problemstilling, metode eller datakilder. Kravet til originalitet og betydning er klart høyere enn for doktorgraden, men det er nok at en del av arbeidene tilfredsstillende slike høyere krav.
- *Bredde*: Breddekravet skal bidra til å sikre at søkeren er kvalifisert for å undervise og veilede på høyt nivå i mer enn én spesialitet. Produksjonen bør omfatte flere klasser av problemstillinger, temaer og forskningsmetoder. Søkeren bør ha vist evne til å sette egne arbeider inn i en større sammenheng.
- *Selvstendighet og samarbeid*: Søkeren må ha dokumentert at han eller hun vil være i stand til på egen hånd å gjennomføre alle sentrale deler av et forskningsarbeid med høy kvalitet. Dette kan dokumenteres med arbeider der søkeren er eneforfatter (eventuelt førsteforfatter i disipliner der dette signaliserer hovedansvar for arbeidet), ved erklæringer fra medforfattere og ved erfaring fra prosjektledelse. For øvrig skal forskningssamarbeid og prosjektledelse vektlegges positivt.
- *Synlighet*: Arbeidene bør være publisert (eller antatt for publisering) i kanaler som har tilfredsstillende kvalitetskontroll og der de kan nå fram til andre forskere som vil bygge videre på eller kritisere resultatene. Vanligvis betyr dette publisering i internasjonale kanaler, men når temaet tilsier det, er publisering i nasjonale kanaler akseptabelt. Det legges vekt på hva som innen faget ble sett på som god publiseringssaksis på publiseringstidspunktet.
- *Aktualitet*: Arbeidene bør være relatert til forskningsfronten på publiseringstidspunktet. Noen av arbeidene bør være blitt til de siste fem år.

Ved vurdering av omfang og bredde kan det legges vekt på hele publikasjonslisten, også arbeider som ikke er innsendt.

Den vitenskapelige kompetansen skal være klar og utvilsom for å kvalifisere til opprykk.

Ved opprykk skal kompetansen være innenfor fagområdet for stillingen. Arbeider på andre fagområder kan telle med, men vektlegges ut fra hva de sier om kompetansen for å drive forskning og undervisning på det aktuelle fagområdet. Minst to tredeler av kravet til omfang

definert over bør kunne oppfylles med arbeider som klart er innenfor fagområdet for stillingen og noen av disse arbeidene bør ha blitt til de siste fem år. Dersom fagområdet er en snever spesialitet, kan det aksepteres at en noe større del er utenfor fagområdet.

Pedagogisk og annen kompetanse

For å være professorkompetent krever forskriftens § 1-2 nr 3 «Dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning». Det betyr at søkerne må dokumentere pedagogisk basiskompetanse. Det stilles ut over dette krav om erfaring fra undervisning og veiledning på alle nivå, normalt også på ph.d-nivå.

Annen kompetanse kan ikke kompensere for mangler ved den vitenskapelige kompetansen.